

50. obljetnica Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Ukazom od 8. srpnja 1960. i Zakonom¹ o osnivanju Strojarskog fakulteta u Rijeci, Elektrotehničkog fakulteta u Splitu i Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu i Visoke poljoprivredne škole u Osijeku, Sabor NR Hrvatske je osnovao Strojarski fakultet u Rijeci. Zakon u prvome članku naglašava da su fakulteti osnovani u suradnji s tadašnjim kotarima Rijeka, Split i Osijek. Naziv fakulteta i kotarsko središte u kojem je pojedini fakultet ustrojen pokazuju da se kod ustroja fakulteta vodilo računa o prioritetima razvoje tog kraja. U Osijeku poljoprivreda, u Splitu elektrotehnika i polimeri, a na Rijeci strojogradnja². Petnaestak godina kasnije ti su fakulteti preuzeli veći dio tereta osnivanja triju sveučilišta izvan Zagreba: Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Splitu i Sveučilište *J. Juraj Strossmayer* u Osijeku.

Nastava na Strojarskom fakultetu u Rijeci započela je 9. studenog 1960.³ pa slijedom rečenog, ove godine se obilježava pedeset godina od osnutka Strojarskog fakulteta u Rijeci. Fakultet 1969. organizira sveučilišni studij brodogradnje pa mijenja naziv u Strojarsko-brodograđevni fakultet u Rijeci, a 1973. ustrojava i studij građevinarstva pa po treći put mijenja ime u današnje Tehnički fakultet u Rijeci. Do osnivanja Sveučilišta u Rijeci (1974.) Tehnički fakultet je članica Sveučilišta u Zagrebu. Danas Tehnički fakultet ima organiziran preddiplomski studij za četiri struke: strojarstvo, brodogradnja, elektrotehnika i računarstvo, diplomski studij za strojarstvo, brodogradnju i elektrotehniku i poslijediplomski doktorski studij za područja strojarstva, brodogradnje i temeljnih tehničkih znanosti. Od 1965. Fakultet izvodi nastavu na stručnom studiju strojarstva, od 1960. na studiju brodogradnje, a od 1974. na studiju elektrotehnike. Do danas je na Tehničkom fakultetu diplomiralo 3500. studenata strojarstva, studenata brodogradnje i studenata elektrotehnike. Stručni studij je završilo 1500 studenata strojarstva, brodogradnje, građevinarstva i elektrotehnike. Stupanj magistra tehničkih znanosti je steklo 98 studenata, a obranio doktorsku disertaciju 85 doktoranata. Tehnički fakultet u Rijeci prednjači u reformi studija po Bolonjskom procesu u odnosu na druge članice Sveučilišta u Rijeci pa 2008. ima i prve prvostupnike inženjere strojarstva, brodogradnje i elektrotehnike, a 2010. i prve magistre inženjere tih struke te 2008. stručne prvostupnike inženjere ovih struka.

Bogata je pedesetgodišnja povijest Tehničkog fakulteta u Rijeci⁴, a njegovi uspjesi prvenstveno su rezultat sredine koja ima višegodišnju tradiciju u visokom tehničkom obrazovanju⁵ i svjetski priznatu tradiciju strojogradnje i brodogradnje⁶. Na tlu Hrvatske, razvoj industrija strojogradnje započeo je u devetnaestom stoljeću, a industrija čelične brodogradnje bilježi stopedeset godina. Stopedeset godina visokog tehničkog obrazovanja u Hrvatskoj, dugogodišnje strukovno organiziranje inženjera (Inženjerska udruga utemeljena 1878.)⁷ i nedavno proslavljena obljetnica 50. godina znanstvenog časopisa *Strojarstvo*⁸ govore da u Hrvatskoj imamo bogatu tradiciju strojarske, električarske i brodograđevne struke.

Časopis *Strojarstvo* posvećuje ovaj svezak pedesetgodišnjici postojanja Tehničkog fakulteta u Rijeci pa u znanstvenom djelu objavljujemo 5 prikaza doktorskih disertacija koje su tijekom prošle i ove godine obranjene na Fakultetu. Također, i stručni dio priloga časopisa posvećujemo ovoj obljetnici. Student prve generacije upisanih mr. sc. Branimir Strenja daje svoje sjećanja gledana sa studentske perspektive na porođajne muke ondašnjeg novoustrojenog Strojarskog fakulteta u Rijeci. Anton Linić, također student prve generacije, daje prikaz stanja ondašnje riječke industrije strojogradnje i brodogradnje. S posebnom je povijesnom pedantnošću prikazao Tvornicu papira u Rijeci u kojoj je kao inženjer više godina radio, Tvornicu torpeda u Rijeci, Tvornicu *Rikard Benčić* u Rijeci, INA rafineriju nafte, Tvornicu *Vulkan* u Rijeci, brodograđevnu industriju 3. maj i druge. Anton Linić dao je sliku prvih pet godina Strojarskog fakulteta u Rijeci.

Tijekom pedeset godina nastavnici i djelatnici Tehničkog fakulteta u Rijeci bili su često uključeni u znanstvene, stručne i razvojne projekte. U nekim od tih projekata su prednjačili u odnosu na druge fakultete i sredine. Na primjer bavljenje sunčevom energijom i obnovljivim izvorima energije započelo je na Tehničkom fakultetu u Rijeci. Zavod za termodinamiku i energetiku tehničkog fakulteta je organizirao i prve skupove i društva za korištenje sunčeve i drugih obnovljivih izvora energije.

Studentska populacija, koja danas broji 1500 studenata, uvijek je bila aktivna i van studentskih obveza. Na kraju ovog sveska, prof. dr. sc. Vladimir Medica daje informaciju o studentskom projektu Student Formula kojim su se tijekom protekle tri godine naši studenti proslavili i izvan granica naše zemlje.

Znanstveni časopis *Strojarstvo* prošle je godine obilježio 50 obljetnicu neprekidnog izlaženja. Nakladnik časopisa je Hrvatski strojarski i brodograđevni inženjerski savez. Prvi broj časopisa je tiskan 1959. godine, član prvog uredničkog kolegija je bio prof. Miroslav Mikuličić, koji je dao veliki doprinos ustroju Tehničkog fakulteta u Rijeci. Bio je postavljen za njegaova prvoga dekana i tu je dužnost obavljao u dva naredna izborna mandata.

Od osnutka, neprekinuta je veza Fakulteta s uredništvom časopisa *Strojarstvo*. Pojedini nastavnici i suradnici Fakulteta članovi su uredničkog kolegija, a tijekom pedeset godina u časopisu *Strojarstvo* objavljeno je znanstvenih članaka kojima se kao autori ili koautori pojavljuju profesori Tehničkog fakulteta 1090 puta. Isto tako u Časopisu je objavljeno uvodnika i stručnih priloga u kojima su imena djelatnika Fakulteta 432 puta. Uvjereni smo da će se ova plodna suradnja nastaviti.

Čestitamo Tehničkom fakultetu ovu veliku obljetnicu!

Za Uredništvo
Red. prof. dr. sc. Bernard FRANKOVIĆ

¹ Zakon o osnivanju Strojarskog fakulteta u Rijeci, Elektrotehničkog fakulteta i Kemijsko - tehnološkog fakulteta u Splitu i Visoke poljoprivredne škole u Osijeku, Narodne novine br. 31, god.16(122) od 3. kolovoza 1960.

² *Sto pedeset godina tehničkog obrazovanja u Rijeci*, Engineering Review, Vol. 21–22, 1, 2001–2002.

³ Franković, B.: *O 40. obljetnici Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, Strojarstvo Vol. 42 No. 5/6. 2000.

⁴ Više autora, *Monografija Tehničkog fakulteta, 1856.-1960.-2000.*, Tehnički fakultet Rijeka, 2000.

⁵ Franković, B.: *150. godina visokog tehničkog obrazovanja u Hrvatskoj*, Strojarstvo, Vol. 51. No. 6. 2009.

⁶ Brezinščak, M.: *Hrvatska inženjerska udruga*, svezak prvi, Prilog proslavi 115. obljetnice 1878. - 1993., Hrvatsko mjeriteljsko društvo, Zagreb, 1995.

⁷ Brezinščak, M.: *Hrvatska inženjerska udruga*, svezak prvi, Prilog proslavi 115. obljetnice 1878. - 1993., Hrvatsko mjeriteljsko društvo, Zagreb, 1995.

⁸ Franković, B.: *50. godina Časopisa Strojarstvo*, Strojarstvo, Vol. 50. (6), 2009., 335-336